

OSNOVNA ŠOLA
VOJKE ŠMUC IZOLA
SCUOLA ELEMENTARE
VOJKA ŠMUC ISOLA

Na osnovi 48. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21, 105/22 – ZZNŠPP, 141/22, 158/22 – ZDoh-2AA in 71/23), v skladu s 60.d členom Zakona o osnovni šoli (Ur. list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24 in dopolnitve), na podlagi predlogov in mnenja sveta staršev Osnovne šole Vojke Šmuc Izola, učiteljskega zbora Osnovne šole Vojke Šmuc Izola in skupnosti učencev Osnovne šole Vojke Šmuc Izola Svet zavoda Osnovne šole Vojke Šmuc Izola sprejme:

VZGOJNI NAČRT

OSNOVNE ŠOLE VOJKE ŠMUC IZOLA

SPLOŠNE DOLOČBE

Vzgojni načrt opredeljuje metode in strategije za uresničevanje ciljev in vrednot, določenih v 2. členu Zakona o osnovni šoli (ZOsn), pri čemer upošteva potrebe, interese učencev ter specifične značilnosti širšega družbenega okolja.

Šola je dolžna zagotavljati zaščito učencev in zaposlenih pred vsemi oblikami nadlegovanja, trpinčenja, zatiranja, diskriminacije, nagovarjanja k ravnanju, ki je v nasprotju z zakonodajo in splošno sprejetimi družbenimi normami, ter pred namernimi poniževalnimi dejanji s strani drugih učencev, zaposlenih na šoli ali tretjih oseb, ki vstopajo v šolski prostor.

Starši so dolžni v skladu s svojimi zmožnostmi skrbeti za izobraževanje in strokovni razvoj svojih otrok, pri čemer morajo upoštevati njihove sposobnosti, interese in želje, kot to določa 1. točka 137. člena Družinskega zakonika (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNorg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI).

POSLANSTVO IN VIZIJA ŠOLE

Vizija Osnovne šole Vojke Šmuc Izola je:

»Učenje v varnem in spodbudnem okolju povečuje kakovost življenja.«

Vizija naše osnovne šole je ustvariti spodbudno, varno in vključujoče okolje, kjer vsak učenec razvija svoje potenciale na področju znanja, ustvarjalnosti in medsebojnih odnosov. S sodobnimi pristopi in sodelovanjem s skupnostjo si prizadevamo vzgajati odgovorne, radovedne in samostojne posameznike, pripravljene na izzive prihodnosti.

Želimo biti šola, ki:

- Spodbuja učence k razvoju kritičnega mišljenja, ustvarjalnosti in reševanja problemov, kar jih pripravlja na uspešno delovanje v hitro spreminjajoči se družbi.
- Poudarja pomen medsebojnega sodelovanja in strpnosti, ter krepi socialne in čustvene kompetence učencev za boljše vključevanje v širšo družbo.
- Skrbi za celosten razvoj učencev z vključevanjem obšolskih dejavnosti, ki jim omogočajo raziskovanje lastnih talentov in pridobivanje izkušenj na različnih področjih.
- Usmerjena je k trajnostnemu razvoju in ozaveščanju učencev o pomembnosti varovanja okolja ter družbene odgovornosti.
- Sodeluje s starši in lokalno skupnostjo, da skupaj ustvarja podporno okolje za razvoj otrok in krepitev njihovih kompetenc za vseživljenjsko učenje.

Vzgojni načrt obsega:

- temeljne vrednote in vzgojna načela,
- sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti šole,
- vzgojne postopke in ukrepe,
- vzgojne opomine.

ZAKONSKA PODLAGA VZGOJNEGA NAČRTA ŠOLE

Vzgojni načrt temelji na pravnih osnovah, ki jih določajo:

- Konvencija o otrokovih pravicah,
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji,
- Ustava Republike Slovenije,
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (v nadaljevanju: ZOFVI),
- Zakon o osnovni šoli (v nadaljevanju: ZOsn),
- priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta.

1 TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

Temeljne vrednote in vzgojna načela se navezujejo na vizijo Osnovne šole Vojke Šmuc Izola.

1.1. VREDNOTE

Vrednote, ki jih povezujemo z vizijo naše šole so:

- **ZNANJE:** Učencem s kvalitetnim delom in z upoštevanjem njihovih dejanskih sposobnosti in interesov, z vključevanjem diferenciacije razvijamo ustvarjalnost, aktivnost, uspešnost, uporabna znanja in vedoželjnost.
- **OSEBNOSTNI RAZVOJ:** Šola spodbuja kritično mišljenje, ustvarjalnost in reševanje problemov, kar učencem omogoča uspešno delovanje v hitro spreminjajoči se družbi. Poudarja tudi celosten razvoj z vključevanjem obšolskih dejavnosti, ki učencem omogočajo raziskovanje lastnih talentov in pridobivanje izkušenj na različnih področjih.
- **SODELOVANJE:** Šola poudarja pomen medsebojnega sodelovanja in strpnosti ter krepi socialne in čustvene kompetence učencev. To vključuje podporo pri vključevanju v širšo družbo ter spodbujanje pozitivnih medosebnih odnosov znotraj šolskega okolja.
- **ODGOVORNOST:** Usmerjena je k trajnostnemu razvoju in ozaveščanju o pomembnosti varovanja okolja ter družbene odgovornosti. Sodeluje s starši in lokalno skupnostjo, da skupaj ustvarja podporno okolje za razvoj otrok in krepitev njihovih kompetenc za vseživljenjsko učenje, kar vključuje skrb za izobraževanje in dobrobit učencev.

1.2 VZGOJNA NAČELA

Vzgoja temelji na naslednjih načelih:

- Učencem zagotavljamo varno in podporno šolsko okolje, kjer se počutijo sprejeti ter lahko dosegajo optimalne rezultate v fizičnem, psihološkem, socialnem in duhovnem smislu.
- Spodbujamo spoštovanje, sodelovanje, sprejemanje različnosti, medsebojno strpnost, upoštevanje človekovih pravic, odgovornost, poštenost, pravičnost in solidarnost.
- Organiziramo vzgojno-izobraževalno delo za omogočanje celostnega osebnostnega razvoja učencev, upoštevajoč njihove sposobnosti, interese in pozitivno samopodobo, ter posebno spodbujamo njihova močna področja.

- Medsebojne odnose med vsemi udeleženci vzgoje in izobraževanja gradimo na načelu zaupanja.

2 SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Pri uresničevanju vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določeno za letni delovni načrt (60 d. člen vzgojni načrt šole).

Redno in kvalitetno sodelovanje šole s starši je predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole. Starši aktivno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole v različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr. restitucija), v reševanju problemov, ki jih imajo otroci oz. pri kršenju pravil šole. Načini, oblike metode in cilji vzgojnega dela šole morajo biti staršem vnaprej poznani. Podlaga vzgoje za vrednote je medsebojno zaupanje učencev, delavcev šole in staršev. Vrednote doživljamo in uresničujemo v odnosih, pri tem je zelo pomemben zgled, kajti veliko učenja poteka preko imitacij.

Starši sodelujejo tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev, kot tudi pri reševanju razvojnih in osebnih težav svojih otrok. Poleg običajnih oblik sodelovanja (roditeljski sestanki, govorilne ure) spodbujamo medsebojno komunikacijo staršev in druge aktivnosti (srečanja, predstave, sooblikovanje nadstandardnih programov, skupno preživljanje prostega časa...).

Starši so ključni vzor za svoje otroke, saj otrokove vrednote pogosto izvirajo iz družinskega okolja; zato je pomembno, da so vrednote šole usklajene z vrednotami v družini. Šola prispeva k kakovostnejši vzgoji v družinah z uvajanjem svojih vzgojnih načel, kakovostnimi odnosi z učenci in starši, modeliranjem pričakovanega vedenja ter posredovanjem novih znanj staršem. Sodobna informacijsko-komunikacijska tehnologija omogoča hitro in učinkovito komunikacijo med domom in šolo, kar pripomore k optimalni podpori in usklajevanju potreb staršev, učiteljev in otrok, ob tem pa je pomembno ohranjati tudi osebne in pristne stike.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1 PROAKTIVNE, PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Šola ustvarja varno in spodbudno okolje, kjer se učenci počutijo sprejeti, motivirani in odgovorni za svoje vedenje, ob tem pa sprejemajo omejitve, ki jih postavlja skupnost. Načrtujemo in izvajamo proaktivne vzgojne dejavnosti, ki podpirajo telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe učencev ter spodbujajo njihovo samostojnost in odgovornost.

Poseben poudarek je na programu razvoja pozitivnega samovrednotenja, ki učencem pomaga razviti občutek varnosti, identitete, pripadnosti, smiselnosti in sposobnosti. Ti dejavniki so ključni za njihov osebni razvoj, povečujejo samozavest ter učinkovitost pri reševanju problemov in doseganju ciljev.

Šola skrbi za dobro socialno klimo v oddelku z oblikovanjem pozitivnih medsebojnih odnosov, kar vključuje sprejemanje pravil, ki spodbujajo povezovanje, sodelovanje, varnost, zaupanje in sprejetost.

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti obravnavajo teme, kot so medvrstniško nasilje, komunikacija, odnosi med vrstniki, socialne veščine, reševanje konfliktov, strpnost, zdravo življenje in sprejemanje

drugačnosti. Preventivne dejavnosti vključujejo preprečevanje zasvojenosti, nasilja in drugih odklonskih pojavov ter povezovanje učencev, šolskega osebja, staršev in lokalne skupnosti za medgeneracijsko sodelovanje.

Šola posveča posebno pozornost učenju in razvijanju moralnih vrednot, sprejemanju odgovornosti za lastno vedenje in kritičnem vrednotenju vedenja vrstnikov. Spodbujamo vključevanje staršev v šolske dejavnosti ter takojšnje in načrtno reševanje težav in konfliktov.

3.2 POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Spodbuja se razvijanje socialnih veščin, vrstniško sodelovanje in pomoč. Poudarja se primerno vedenje učencev, zato potekajo pogovori o takem vedenju. Učenec je za primerno vedenje nagrajen s pohvalo.

Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne. Kadar se učenec/ka izkaže pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, je lahko ustno ali pisno pohvaljen.

Kriteriji za izrekanje pohval za vzorno vedenje učencu/ki, pri čemer učni uspeh ni merilo:

- se spoštljivo, vljudno vede do sošolcev, vrstnikov, učiteljev, delavcev šole - ne samo v prostorih šole, ampak tudi izven šole;
- pomaga tistim, ki pomoč potrebujejo;
- je pripravljen/-a opraviti tudi naloge, ki niso nujno povezane z učno obveznostjo in ocenami;
- spoštuje in lepo ravna ne le s svojimi stvarmi, ampak tudi s stvarmi drugih in s šolsko lastnino;
- iskreno in premišljeno izreka mnenja, v katerih izstopajo vrednote.

Pohvalo za vzorno vedenje učenca/-ke utemeljijo in podelijo učenci oddelčne skupnosti in razrednik med in ob zaključku šolskega leta. Posebne pohvale med in ob zaključku šolskega leta na predlog strokovnih delavcev izreka učiteljski zbor.

Nagrade in priznanja Osnovne šole Vojke Šmuc Izola

Osnovna šola Vojke Šmuc Izola podeljuje učenkam/učencem naslednje nagrade in priznanja:

- Priznanje Osnovne šole Vojke Šmuc Izola z nagrado,
- Priznanje naj-športnik/športnica Osnovne šole Vojke Šmuc Izola z nagrado,
- Priznanje Osnovne šole Vojke Šmuc Izola.

Vrsto nagrad in priznanj, njihovo število, pogoje za podelitev, postopek izbora kandidatov in druga vprašanja, povezana z nagradami in priznanji Osnovne šole Vojke Šmuc Izola določa Pravilnik o dodelitvi nagrad in priznanj Osnovne šole Vojke Šmuc Izola.

Nagrajevanje oddelčnih skupnosti

Osnovna šola Vojke Šmuc Izola lahko na predlog razrednika ali drugega strokovnega delavca nagradi oddelčno skupnost za zgledno šolsko delo, medsebojno sodelovanje, pozitivno razredno klimo in pozitiven, spoštljiv odnos do zaposlenih, vrstnikov in šolske lastnine. Kriterije, postopek dodelitve in vrsto nagrade podrobneje določi razvojni tim (kazalniki).

3.3 SVETOVANJE IN USMERJANJE

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopresoje in prevzemanju odgovornosti.

Svetovanje in usmerjanje spodbuja razvijanje samovrednotenja, samokontrole in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja. Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- Razumeti svoje interese, sposobnosti, močne strani in področja za izboljšanje, kar jim omogoča, da bolje spoznajo svoje karijerne in izobraževalne možnosti.
- Določiti osebne, akademske in poklicne cilje ter razviti načrte za njihovo doseg, kar vključuje sprejemanje odločitev o nadaljnjem izobraževanju in karieri.
- Pridobiti in izboljšati veščine, potrebne za uspešno usmeritev v izobraževalnem in poklicnem okolju, vključno z iskanjem in uporabo informacij, sprejemanjem odločitev ter reševanjem problemov.
- Učiti se tehnik za obvladovanje stresa in obvladovanje izzivov, povezanih z izobraževanjem, osebnim življenjem in prihodnjimi karijernimi potmi.
- Razvijati učinkovite komunikacijske sposobnosti in socialne veščine, ki so ključne za uspešno sodelovanje in mreženje v različnih okoljih.
- Pridobiti sposobnost prilagajanja spremembam in izzivom ter razvijati fleksibilnost pri iskanju rešitev in sprejemanju novih priložnosti.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru:

- ur oddelčnih skupnosti,
- pogovornih ur,
- ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih.

Izvajajo ga vsi strokovni delavci in sodelavci šole. Posebno vlogo imajo svetovalni delavci šole.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- osebni svetovalni pogovori,
- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,

- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti itd.

4 VZGOJNI POSTOPKI

4.1 VZGOJNI POSTOPKI

Vzgojni postopki so pedagoško strokovni ukrepi, ki se uporabljajo za obravnavo ponavljajočih se, pogostejših ali obsežnejših kršitev pravil šolskega reda. Namenjeni so primerom, ko učenec kljub predhodni vzgojni pomoči ne uspe izboljšati svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni sposoben. Ti postopki vključujejo analizo vzrokov kršitve, oblikovanje in izvajanje načrtov za spremembo vedenja ter spremljanje napredka z namenom zagotavljanja, da učenec razvije odgovorno obnašanje in ustrezno prilagoditev v šolskem okolju.

Vzgojna obravnava učencev vključuje vnaprej določene posledice za kršitve pravil šolskega reda. Pri reševanju težav sodelujejo vsi vpleteni, ki raziskujejo vzroke in iščejo rešitve za pomoč učencu pri spremembi neustreznega vedenja. Pri obravnavi kršitev pravil se učitelji individualno odločajo ob upoštevanju osebnostnih značilnosti, razvojne stopnje ter predhodnih izkušenj učenca. Za učence s posebnimi potrebami se posebna pozornost posveča prilagajanju pristopov in metod, da se upoštevajo njihove edinstvene potrebe in zagotovijo ustrezne podporne ukrepe za njihov razvoj in integracijo v šolsko okolje.

Ob primeru večjih kršitev pravil se uporabljajo vzgojni postopki namenjeni zaščiti pravic drugih in poglobljenemu reševanju problema s svetovanjem in usmerjanjem učenca. Učitelji o kršitvah pravil učenca in izvedenih ukrepih sproti obveščajo razrednika (z vpisi v eAsistent). Individualno oz. skupaj z razrednikom v nadaljevanju obveščajo starše.

Pri ravnanju ob kršitvah pravil se upošteva načelo POSTOPNOSTI REAGIRANJA:

1. Učitelj rešuje problem z učencem, po potrebi tudi s starši: POGOVOR IN DOGOVOR (učitelj učenca opozori na kršitev pravil, na njegovo odgovornost za dejanje in posledice le-tega ter se z njim dogovori za drugačno ravnanje v prihodnje oz. poravnava škode, kjer je to možno).
2. Sodelovanje razrednika pri obravnavi problema (če se kršitve ponavljajo oz. stopnjujejo in učenec ne upošteva dogovora z učiteljem). Potrebno je izvajati redne, vnaprej dogovorjene stike z učencem, učiteljem, starši za spremljanje napredka.
3. Sodelovanje svetovalne službe (če se kršitve ponavljajo oz. stopnjujejo in učenec ne upošteva dogovora z učiteljem, razrednikom in starši). Potrebno je izvesti svetovalni pogovor in izvajati redne, vnaprej dogovorjene stike z učencem, učiteljem, razrednikom in starši za spremljanje napredka.
4. Sodelovanje vodstva šole (če se kršitve ponavljajo oz. stopnjujejo in učenec ne upošteva dogovora z učiteljem, razrednikom, svetovalno službo in starši).
5. Vključitev zunanjih institucij v reševanje problematike (Center za socialno delo, Policija, Svetovalni center za otroke in mladostnike....)

Vzgojno delovanje šole temelji na delu z otroki, učenci. Pri reševanju konfliktov med učenci se šola osredotoči na reševanje konfliktov med njimi in starše obvešča in po potrebi vključi. Starši so vključeni v primeru konfliktov med učenci, kadar to določa zakonodaja in šolski pravilniki. Po Zakonu o osnovni šoli (ZOs) so starši dolžni sodelovati v procesu reševanja konfliktov, če gre za:

- Hude kršitve pravil: Če so konflikti povezani s hujšimi kršitvami pravil šolskega reda, kot so nasilje, grožnje ali druge oblike neprimerne vedenja, morajo biti starši obveščeni in vključeni v postopke reševanja težav.
- Individualno usklajevanje: Ko se obravnavajo specifične potrebe učencev, zlasti v primerih, ko je prisotno posebno izobraževalno potrebo ali ko so kršitve povezane z njihovim osebnostnim razvojem, morajo biti starši vključeni v iskanje rešitev in sprejemanje odločitev.
- Načrtovanje ukrepov: Pri oblikovanju in izvajanju ukrepov za izboljšanje vedenja učenca, je potrebno sodelovanje staršev za zagotavljanje celovitega pristopa, ki vključuje podporo doma in šoli.

Starši so dolžni sodelovati v skladu z določili ZOsn, ki navaja, da mora šola obveščati in vključevati starše pri obravnavi težjih kršitev šolskega reda, da se zagotovi učinkovito reševanje problemov in podporo učencem.

4.1.1 Mediacija

Mediacija predstavlja način mirnega, konstruktivnega in odgovornega načina reševanja konfliktov in sporov med učenci. Mediacija v šoli predstavlja postopek, v katerem nevtralen posrednik (mediator) pomaga učencem, učiteljem ali drugim šolskim članom pri reševanju konfliktov in sporov na konstruktiven način. Cilj mediacije je doseči mirno rešitev konfliktov, ki spoštuje interese in potrebe vseh vpletenih strani.

Ključni elementi mediacije v šoli vključujejo:

1. Nevtralnost: Mediator je nevtralen in brez osebnih interesov v sporu, kar omogoča objektivno obravnavo problema.
2. Sodelovanje: Vse strani, vpletene v konflikt, aktivno sodelujejo v procesu iskanja rešitev. Mediacija spodbuja odprto komunikacijo in razumevanje med vsemi vpletenimi.
3. Iskanje rešitev: Mediacija se osredotoča na iskanje praktičnih in sprejemljivih rešitev za vse strani, kar vključuje kompromisne rešitve in dogovore, ki so sprejemljivi za vse vpletene.
4. Zaupnost: Postopek mediacije je zaupne narave, kar pomeni, da se informacije in pogovori, ki se pojavijo med mediacijo, ne razkrijejo zunanjim osebam.
5. Proaktivni pristop: Mediacija omogoča zgodnje posredovanje in reševanje konfliktov, preden se ti razvijejo v hujše težave, kar prispeva k ustvarjanju pozitivnega in podpornega šolskega okolja.

Skozi mediacijo se spodbuja razvoj veščin reševanja konfliktov, izboljšuje medsebojna razmerja in prispeva k večjemu zadovoljstvu ter uspehu vseh vpletenih strani v šolskem okolju.

Medvrstniška mediacija je specifična vrsta mediacije, kjer učenci sami delujejo kot mediatorji. Ta pristop vključuje:

1. Usposobljeni učenci-mediatori: Učenci, usposobljeni za mediacijo, pomagajo svojim vrstnikom pri reševanju konfliktov. Usposabljanje vključuje tehnike komunikacije, poslušanja in reševanja sporov.
2. Sodelovanje vrstnikov: Medvrstniška mediacija spodbuja učence, da sodelujejo pri reševanju svojih sporov, kar prispeva k boljšemu razumevanju medsebojnih odnosov in krepitvi odgovornosti.
3. Razvijanje veščin: Ta proces pomaga učencem razvijati veščine reševanja konfliktov, izboljšuje medsebojno razumevanje in prispeva k pozitivnemu šolskemu okolju.

4.1.2 Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Pri restituciji poravnavo smiselno povezujemo s povzročeno psihološko, socialno in materialno škodo. Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo in ko povzročitelj na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje poravnalno ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti.

Cilji restitucije so:

- Spodbujanje učencev k globokemu razmisleku o svojih dejanjih in njihovih posledicah, kar pripomore k razumevanju vpliva njihovih dejanj na sebe in druge.
- Razvijanje sposobnosti za samostojno popravljanje posledic nepremišljenih dejanj ter odgovorno iskanje načinov za nadomestitev škode ali izboljšanje situacije.
- Učenje učencev, kako na ustvarjalen način pristopiti k reševanju problemov ter spodbujanje iskanja rešitev, ki prinašajo pozitivne spremembe.
- Krepitev vrednot, kot so odgovornost, spoštovanje in sodelovanje, ter razvoj vedenjskih vzorcev, ki prispevajo k pozitivnemu in podporno okolju v šoli.

4.2 VZGOJNI UKREPI

Učencu se lahko izreče vzgojni ukrep, opredeljen v vzgojnem načrtu oz. pravilih šole, ko krši pravila šolskega reda oziroma ko kljub predhodnemu vzgojnemu delovanju šole ne spremeni svojega vedenja, noče sodelovati ali pa zaradi različnih razlogov tega ni sposoben.

Predlog za začetek postopka zaradi storjene kršitve lahko poda vsak delavec šole, starši ali učenec.

Šola izvaja naslednje vzgojne ukrepe:

VPIS KRŠITVE V EVIDENCO

- Vpis kršitve v program eAsistent, če gre za manjšo kršitev reda in discipline v oddelku.

OPRAVIČILO

- Učenec se ob prisotnosti učitelja opraviči učencu za povzročeno škodo, storjeno dejanje.

USTNO OPOZORILO RAZREDNIKA

- Razrednik ustno opozori učenca za ponavljajoče manjše kršitve ali ob prvi težji kršitvi.

OBVESTILO STARŠEM

- Šola starše po telefonu obvesti o dogodku, ki ga je povzročil učenec s kršenjem dogovorov ali pravil šole ali pa starše pisno povabi na razgovor.

POVEČAN NADZOR

- Nad učencem se v času, ko je v šoli, a ne pri pouku (npr. med odmorom, po pouku) lahko izvaja povečan nadzor. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda.

ZADRŽANJE NA RAZGOVORU PO POUKU

- v zvezi z reševanjem problemov, ki jih učenec povzroča med poukom. Za daljše razgovore lahko strokovni delavec zadrži učenca po pouku po predhodni seznaitvi staršev.

ORGANIZIRAN NADOMESTNI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROCES

- Šola lahko učencu, ki ogroža varnost ali onemogoča izvedbo vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, dodeli dodatno spremstvo ali zanj občasno organizira nadomestni vzgojno-izobraževalni proces.

REDNI IN VNAPREJ DOLOČENI STIKI S STROKOVNIM DELAVCEM

- Strokovni delavec določi termine srečanj za redne stike z učencem po predhodni seznaitvi staršev.

REDNO OBVEŠČANJE STARŠEV IN POROČANJE O UČENČEVEM VEDENJU V ŠOLI

- Strokovni delavec in starši se dogovorijo o načinu in pogostosti obveščanja.

OBRAZLOŽITEV SVOJIH DEJANJ IN NAČRT IZBOLJŠAV

- Učenec kritično razmišlja o svojem vedenju, obrazloži motive in vzroke za neustrezno ravnanje in kršitve ter predlaga izboljšave.

RESTITUCIJA

- Učenec se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za svoje ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Pri restituciji poravnavo smiselno povezujemo s povzročeno psihološko, socialno in materialno škodo.

DRUŽBENO KORISTNO DELO

- Družbeno koristno delo omogoča, da posamezniki, ki so s svojim vedenjem kršili pravila ali povzročili škodo, vzpostavijo stik z drugim socialnim krogom, poleg tega pa prepoznajo tudi svojo vrednost v tem, da so koristni. Aktivnost posamezniku omogoča, da poveže svoja dejanja s posledicami, ki jih le-ta prinašajo. Preko stika z odraslimi, ki vodijo ta dela, lahko najdejo drugačen stik z odraslim, nov model vedenja. Družbeno koristno delo se kot ukrep izvede v soglasju s starši/skrbniki. Primeri družbeno koristnega dela znotraj Osnovne šole Vojke Šmuc Izola so:
 - pomoč v kuhinji,
 - pomoč pri razdeljevanju vode v jedilnici,
 - pomoč čistilkam pri ohranjanju čistoče na šoli,
 - pomoč dežurnim učiteljem,
 - pomoč hišniku,
 - pomoč drugim delavcem šole,
 - pomoč v podaljšanem bivanju ali jutranjem varstvu,
 - izdelava seminarske naloge po navodilu učitelja in
 - druge naloge povezane z vsebino kršitve učenca ...

PREPOVED PRIBLIŽEVANJA UČENCU

- Učenec ima lahko tudi prepoved približevanja drugemu učencu z namenom preprečevanja nasilja (v okvirih, ki jih določa nujnost zadrževanja v istih prostorih).

ODSTRANITEV UČENCA OD POUKA OZ. DRUGE DEJAVNOSTI

- se izvede kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvedbo pouka ali dejavnosti kljub predhodnim pogovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih meja in sprejemljivega vedenja, omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema, nemotenega učenja drugih učencev v oddelku ali učni skupini. Učenec je v času odstranitve napoten s strani učitelja v sobo za umirjanje, kjer opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj. V primeru odstranitve od pouka mora učitelj ali svetovalni delavec z njim opraviti razgovor v čim krajšem času. Skupaj z učencem analizirata nastali položaj in se dogovorita o nadaljnjem sodelovanju.

ZAČASNI ODVZEM NAPRAV ALI PREDMETOV

- s katerimi učenec ogroža zdravje, varnost ali onemogoča izvedbo pouka,

UKINITEV NEKATERIH PRAVIC IN UGODNOSTI,

- ki so povezane s kršitvami šolskih pravil in s pridobljenimi statusi,

PISNO OPOZORILO RAZREDNIKA

- V primeru težjih kršitev ali ponavljajočih se lažjih kršitev razrednik učencu izreče pisno opozorilo. Pisno opozorilo razrednika lahko predlaga katerikoli delavec šole, izreče pa ga razrednik. Obvestila o vzgojnem ukrepu se ob začetku novega šolskega leta izbrišejo.

PREMESTITEV V DRUGI ODDELEK

- Premestitev v drugi oddelek se kot vzgojni ukrep izvede, ko predhodno ukrepanje šole ni doseglo želenih učinkov in ko učiteljski zbor presodi, da bo s premestitvijo prišlo do zmanjšanja neželenih vedenj. Izrek vzgojnega opomina ni pogoj za premestitev učenca. Utemeljen predlog za premestitev učenca poda razrednik, o premestitvi učenca odloča učiteljski zbor.

IZVAJANJE VZGOJNIH UKREPOV

Izvajanje vzgojnih ukrepov se udejanja po načelu postopnosti. Povezano je z:

- nudenjem podpore in
- pomoči ter
- vodenjem učenca k spremembi neprimernega vedenja in ravnanja.

Pri tem sodelujejo:

- učenec,
- starši,
- strokovni delavci šole,

ki skupaj oblikujejo predloge za reševanje problemov in vzgojno ukrepanje.

Pri vzgojnem ukrepanju je potrebno učencu zagotavljati uresničevanje njegovih temeljnih pravic:

- varstvo osebnih podatkov in varstvo zasebnosti ter osebno, duhovno in telesno integriteto,
- pri odločitvi o izbiri ukrepa mora razrednik oziroma drugi pristojni organ upoštevati primernost in izvedljivost ukrepa ter pretehtati njegove vzgojne in druge učinke.

O uvedbi in poteku postopka vzgojnega ukrepanja se vodi pisna dokumentacija, ki vsebuje:

- zapis o obravnavi (zapis kršitve, opravljenih vzgojnih dejavnosti in postopkov ob kršitvah, zapisi izrečenih vzgojnih ukrepov),
- odločitev o vzgojnem ukrepu in njegovi izvršitvi,
- po potrebi druge pisne izjave, ki so nujne za izvedbo tega postopka.

Zapise vodi razrednik, svetovalna služba ali druge osebe, ki vodijo obravnavo. Zapisi se vodijo v fizični obliki ali v eAsistentu.

Učencu in njegovim staršem se pojasni:

- razloge za takšen izrek in izvedbo ukrepa,
- obliko in trajanje ukrepa ter
- načine, s katerimi bomo preverili, ali je ukrep učinkoval.

V primerih, ko to ni mogoče (npr. odstranitev učenca od šolske ure), se razgovor opravi čim prej, če je možno še isti dan.

Postopnost vzgojnega ukrepanja

Proti kršitelju, pri katerem je bila prvič ugotovljena kršitev, mora šola uvesti dejavnost/postopek, ki vodi do najmilejšega predvidenega ukrepa. Pri kršitvah strokovni delavec skupaj z učencem izbere vzgojno dejavnost ali ukrep, ki učencu omogoča, da popravi napako, materialno ali moralno škodo, pri čemer se zasleduje načelo sorazmernosti ukrepa s težo kršitve. V primeru nadaljnjih kršitev se ukrepi stopnjujejo. Vzgojni ukrepi za posamezne kršitve pravil so opredeljeni v Pravilih šolskega reda Osnovne šole Vojke Šmuc Izola.

4.3 VZGOJNI OPOMINI

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Šola pred izrekom vzgojnega opomina uporabi ukrepe, določene z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda.

Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Izrekanje vzgojnih opominov

Obrazložen pisni predlog za izrek vzgojnega opomina poda strokovni delavec šole razredniku ali razrednik sam.

Naloge razrednika:

- preveri ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole,
- katere vzgojne dejavnosti in vzgojne ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla,
- opravi razgovor z učencem in njegovimi starši oziroma strokovnim delavcem šole, ki zastopa interese učenca, če se starši ne udeležijo razgovora,
- po razgovoru pripravi pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskemu zboru.

Če razrednik oceni, da ni razlogov za izrek vzgojnega opomina, o tem seznani učiteljski zbor.

Način izrekanja, obveščanja in evidentiranja vzgojnih opominov:

- Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor. Učencu se lahko izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat.
- Šola učencu izroči dva izvoda obvestila o vzgojnem opominu. Učenec en izvod s podpisom staršev vrne šoli. Če razrednik dvomi v verodostojnost podpisa staršev oziroma, če učenec v petih delovnih dneh od prejema ne vrne podpisanega obvestila, šola obvesti o tem starše.
- O poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina šola vodi zabeleške.
- Izrek vzgojnega opomina razrednik zabeleži v mapo vzgojnih opominov in vanjo vloži tudi podpisan vzgojni opomin.

Učenec in njegovi starši lahko pisno podajo ugovor razredniku ali šolski svetovalni službi ali ravnatelju glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30 dneh ne dobijo pisnega odgovora oziroma če z njim niso zadovoljni, lahko dajo predlog za inšpekcijski nadzor.

4.3.1 INDIVIDUALIZIRANI VZGOJNI NAČRT

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli:

- konkretne vzgojne dejavnosti,
- postopke in
- vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

Učenec, starši in strokovni delavci šole sodelujejo pri oblikovanju individualiziranega načrta učenca. Ta naj učencu pomaga doseči pozitivne spremembe v načinih zadovoljevanja lastnih potreb, upoštevanja potreb in pravic drugih (do nemotenega učenja in dela, varnosti...), sprememb na področju učenja in vedenja. Pri tem je potrebno upoštevati posebnosti učenca.

Kadar starši učenca niso pripravljeni sodelovati, oblikuje šola individualizirani vzgojni načrt brez njih.

Individualizirani vzgojni načrt vsebuje:

- jasen opis problema,
- jasen opis ciljev učenja in vedenja,
- načrt ustreznih pomoči učencu in posebnih vzgojnih dejavnosti,
- podpis učenca, staršev in delavcev šole o lastnih nalogah in obveznostih, ki izhajajo iz uresničevanja načrta,
- morebitne izjeme in odstopanja od dogovorjenih pravil,
- način spremljave izvajanja načrta,
- posledice uresničevanja oziroma neuresničevanja dogovorjenega.

Ravnatelj lahko zaradi utemeljenih razlogov zadrži uporabo kateregakoli vzgojnega ukrepa.

4.4 PREŠOLANJE BREZ SOGLASJA STARŠEV

Po 54. členu Zakona o osnovni šoli lahko šola iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če kršitve pravil šole ogrožajo življenje ali zdravje drugih ali,

- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.
- Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij.
- Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v šolo.

URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je temeljni dokument za vzgojno delo osnovne šole. Z njegovo realizacijo bo šola uresničevala cilje iz 2. člena ZOFVI in 2. člena ZOsn. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Predloge za izboljševanje vzgojnega dela na šoli se zbira na osnovi sprotne spremljanja dela v oddelčnih skupnostih in pri ostalih udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa.

Polletne in celoletne evalvacije razrednikov o izvajanju vzgojnega načrta so podlaga za morebitne dopolnitve in spremembe vzgojnega načrta. Poročilo ravnatelja o uresničevanju vzgojnega načrta je sestavni del letne evalvacije šole in predstavljeno na svetu staršev in svetu zavoda.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- svet šole sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole,
- učiteljski zbor opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo,
- razredniki so odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku,
- svetovalna služba je vpletena v vzgojno delovanje šole in spodbuja osebni razvoj učencev,
- starši sodelujejo pri pripravi in udeležanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime,
- ravnatelj uresničuje, spremlja, ugotavlja in zagotavlja kakovost izvajanja vzgojnega načrta.

Predlog vzgojnega načrta je bil obravnavan na: sestankih šolske skupnosti učencev v šolskih letih 2022/2023 in 2023/2024, seji učiteljskega zbora dne 30. 8. 2023, rednih sejah sveta staršev v šolskem letu 2022/2023 in 2023/2024, redni seji sveta šole 26. 9. 2024.

Vzgojni načrt Osnovne šole Vojke Šmuc Izola prične veljati 27. 9. 2024.

Mojca Pristov, prof.
predsednica Sveta zavoda
Osnovne šole Vojke Šmuc Izola

Anton Baloh, prof.
ravnatelj
Osnovne šole Vojke Šmuc Izola

